

ПВНЗ «ЄВРОПЕЙСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ»

ЗАТВЕРДЖУЮ
Ректор _____ проф. О.І. Тимошенко
« 29 » _____ 2021 р.

**ПОЛОЖЕННЯ
ПРО ДИСТАНЦІЙНЕ НАВЧАННЯ
В ПВНЗ «ЄВРОПЕЙСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ»**

Обговорено та схвалено Вченою радою
ПВНЗ «Європейський університет»
Протокол № 6 від 22 червня 2017 р.

Зі змінами та доповненнями внесеними
згідно з Рішенням Вченої ради
ПВНЗ «Європейський університет»
Протокол № 2 від 26 Вересня 2021 р.

1. Загальні положення

1.1. Положення про дистанційне навчання (надалі – Положення) у ПВНЗ «Європейський університет» (надалі – Університет) визначає основні засади організації та запровадження дистанційного навчання. Підставою до розроблення цього документу є Положення про дистанційне навчання, яке затверджене наказом Міністерства освіти і науки України від 25.04.2013 р. № 466 (zareestrovano v Ministerstvi yustitsii Ukrainy 30.04.2013 p. za № 703/23235).

1.2. Під дистанційним навчанням розуміється індивідуальний процес набуття знань, умінь, навичок і способів пізнавальної діяльності людини, який відбувається за опосередкованої взаємодії віддалених один від одного учасників (здобувачів вищої освіти, викладачів, обслуговуючого персоналу) освітнього процесу у спеціалізованому середовищі, яке функціонує на базі психолого-педагогічних та інформаційно-комунікаційних технологій.

1.3. Мета положення – унормування дій учасників освітнього процесу з використанням технологій дистанційного навчання в Університеті.

1.4. Дистанційне навчання в Університеті реалізується через Центр впровадження інформаційних технологій (далі – ЦВІТ). ЦВІТ є структурним підрозділом Університету з нормативно-правовою базою, організаційно оформленою структурою, кадровим і матеріально-технічним забезпеченням.

1.5. У Положенні терміни і поняття вживаються у нижчевикладеному значенні:

Дистанційне навчання – передача і засвоєння знань, умінь, навичок і способів пізнавальної діяльності людини, які відбуваються при опосередкованій взаємодії віддалених одне від одного учасників навчання у спеціалізованому середовищі, яке створене на основі сучасних психолого-педагогічних та інформаційно-комунікаційних технологій.

Дистанційна форма навчання – форма організації освітнього процесу в Університеті, яка забезпечує реалізацію дистанційного навчання та

передбачає можливість отримання випускниками документів державного зразка про відповідний ступінь вищої освіти.

Психолого-педагогічні технології дистанційного навчання – це система засобів, прийомів, кроків, послідовне виконання яких забезпечує гарантовану якість навчання з використанням інформаційно-комунікаційних технологій.

Інформаційно-комунікаційні технології дистанційного навчання – технології створення, накопичення, зберігання та доступу до веб-ресурсів (електронних ресурсів) навчальної програми (дисципліни), а також забезпечення організації і супроводу освітнього процесу за допомогою спеціалізованого програмного забезпечення та засобів телекомунікаційного зв'язку, у тому числі Інтернету.

Веб-середовище дистанційного навчання – це системно організована сукупність веб-ресурсів навчальних дисциплін (програм), програмного забезпечення управління веб-ресурсами, засобів взаємодії суб'єктів дистанційного навчання, управління дистанційним навчанням.

Система управління веб-ресурсами навчальних програм (дисциплін) – це програмне забезпечення для створення, збереження, накопичення та передачі веб-ресурсів, а також для забезпечення авторизованого доступу користувачів (викладачів, адміністраторів, методистів, слухачів, розробників веб-ресурсів) до захищених веб-ресурсів.

Асинхронний режим – взаємодія між суб'єктами дистанційного навчання, під час якої учасники взаємодіють між собою із затримкою у часі, застосовуючи при цьому електронну пошту, форум, соціальні мережі тощо.

Синхронний режим – взаємодія між суб'єктами дистанційного навчання, під час якої всі учасники одночасно перебувають у веб-середовищі дистанційного навчання (чат, аудіо-, відео конференції, соціальні мережі тощо).

2. Особливості організації освітнього процесу за дистанційною формою навчання

2.1. Дистанційне навчання реалізується шляхом застосування дистанційної як окремої форми навчання.

2.2. Використання технологій дистанційного навчання для забезпечення здобуття вищої освіти за денною та заочною формами ухвалюється Вченою радою Університету.

2.3. Підготовка здобувачів вищої освіти за дистанційною формою навчання проводиться за ліцензованими (акредитованими) освітніми програмами – у межах ліцензованого обсягу заочної форми за рішенням Вченої ради Університету.

2.4. Освітній процес за дистанційним навчанням здійснюється у таких формах: навчальні заняття, практична підготовка, самостійна робота (основна форма), контрольні заходи.

2.4.1. Навчальні заняття (лекція, семінарські, практичні, лабораторні заняття) – проводяться зі здобувачами вищої освіти дистанційно у синхронному або асинхронному режимі відповідно до навчального плану. Отримання навчальних матеріалів, спілкування між суб'єктами дистанційного навчання забезпечується передачею відео-, аудіо-, графічної та текстової інформації у синхронному або асинхронному режимі.

2.4.2. Практична підготовка здобувачів вищої освіти відбувається дистанційно в асинхронному режимі. Окремі практичні завдання можуть виконуватись у синхронному режимі, що визначається робочою програмою навчальної дисципліни.

2.4.3. Контрольні заходи з навчальних дисциплін, які передбачені навчальним планом, здійснюються дистанційно з використанням можливостей інформаційно-комунікаційних технологій за умови забезпечення аутентифікації студентів. Результати поточного та семестрового контролів зберігаються в електронному вигляді та дублюються на паперових носіях.

2.4.4. Атестація здобувачів проводиться на базі Університету або дистанційно із використанням технологій, що забезпечують аудіо- та відеозв'язок віддалених користувачів (у разі неможливості присутності здобувача вищої освіти за поважною причиною).

2.5. Тривалість навчання для здобуття певного освітнього рівня (бакалаврського, магістерського) визначається стандартами вищої освіти і може змінюватися з урахуванням попереднього рівня, який було отримано попередньо здобувачем.

2.6. Організація освітнього процесу здійснюється: навчально-методичним відділом, факультетами, кафедрами, ЦВІТ.

2.7. Навчально-методичний відділ та факультети здійснюють організаційну та контрольну функції у разі впровадження дистанційного навчання за відповідними освітніми програмами; координують діяльність науково-педагогічних працівників, залучених до дистанційного навчання, із ЦВІТ.

2.8. Кафедри здійснюють:

- розробку електронних навчально-методичних матеріалів для дистанційних курсів, а також упровадження цих курсів за визначеними спеціальностями;
- упровадження технологій дистанційного навчання в процесі підготовки фахівців освітніх рівнів та форм навчання;
- призначення викладачів, які створюють та супроводжують дистанційні курси;
- планування підвищення кваліфікації викладачів, залучених до роботи з технологіями дистанційного навчання;
- забезпечення викладання дистанційних курсів відповідних спеціальностей;
- розробку робочих програм до дисциплін із застосуванням технологій дистанційного навчання.

2.9. ЦВІТ здійснює:

- технічний, технологічний та інформаційно- методичний супровід дистанційного навчання в Університеті із застосуванням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій;

- методичну, технічну та технологічну підтримку дистанційних курсів, проведення онлайн/офлайн занять, забезпечує вдосконалення програмно-технічного забезпечення системи дистанційного навчання;

- консультує авторів з питань розміщення дистанційних курсів на платформі дистанційного навчання та здійснює технічний супровід контроль за функціонуванням платформи дистанційного навчання Університету;

- адмініструє навчальне веб-середовище дистанційного навчання, впроваджує засоби статистики використання сервісів дистанційного навчання для її наступного аналізу;

- надає рекомендації керівництву Університету щодо необхідного матеріально-технічного забезпечення освітнього процесу за дистанційною формою навчання, а також розвитку дистанційної форми навчання в Університеті.

2.10. Процес дистанційного навчання відбувається за дистанційними курсами навчальних дисциплін (веб-ресурсами) – інформаційними продуктами, які пройшли експертизу науково-методичної ради Університету.

2.11. Платформа Google classrooms дистанційного навчання Університету забезпечує доступ до матеріалів дистанційних курсів та містить необхідну інформацію щодо організації дистанційного навчання для здобувачів та викладачів.

2.12. Освітній процес із використанням дистанційних технологій навчання ґрунтується на проведенні дистанційних навчальних занять у синхронному або асинхронному режимах.

2.13. В Університеті при організації освітнього процесу за будь-якою формою навчання технології дистанційного навчання можуть використовуватися для методичного та дидактичного забезпечення

самостійної роботи, контрольних заходів, а також при проведенні навчальних занять.

2.14. Вебресурси, що використовуються в Університеті для забезпечення освітнього процесу за дистанційною формою навчання, мають проходити процедуру експертизи. Результати експертизи вебресурсів розглядаються на засіданні науково-методичної ради Університету, яка надає рекомендації щодо їх впровадження і використання.

3. Забезпечення дистанційного навчання

3.1. Науково-методичне забезпечення дистанційного курсу включає:

- методичні матеріали (теоретичні та практичні) рекомендації щодо розроблення та використання технологій дистанційного навчання;
- критерії, засоби і системи контролю якості дистанційного навчання;
- змістове, дидактичне та методичне наповнення веб-ресурсів (дистанційних курсів) дисциплін.

3.2. Кадрове забезпечення. Реалізацію навчання за дистанційною формою забезпечують такі категорії професіоналів та фахівців:

- науково-педагогічні працівники, які виконують функції викладачів, консультантів, кураторів навчальних груп, авторів дидактичного та методичного наповнення веб-ресурсів (дистанційних курсів);
- методисти, які беруть участь в організації освітнього процесу, взаємодії між викладачами та здобувачами (слухачами) в синхронному та асинхронному режимах, надають методичну допомогу при розробленні веб-ресурсів дисципліни;
- адміністративно-керівний склад, який виконує функції керівників підрозділів та (або) керівників окремих напрямів і видів забезпечення дистанційного навчання;
- ЦВІТ – фахівці з інформаційно-комунікаційних технологій, які виконують функції програмістів, веб-дизайнерів, системних адміністраторів;

3.3. Первинним елементом методичного забезпечення дистанційного навчання є веб-ресурс. В освітньому процесі в УДФСУ можуть використовуватись такі види веб-ресурсів, як елементів дистанційних технологій навчання:

- методичних рекомендацій для здобувачів щодо сценарію навчання, використання веб-ресурсів, послідовності виконання завдань, особливостей тестування у реальному режимі часу тощо;
- документів планування освітнього процесу (навчальні програми, навчально-тематичні плани, розклади занять);
- електронних бібліотек;
- відео- та аудіо-записів лекцій, семінарів;
- мультимедійних лекційних матеріалів, побудованих за модульним принципом;
- термінологічного словника;
- практичних завдань із методичними рекомендаціями щодо їх виконання;
- віртуальних лабораторних робіт із методичними рекомендаціями щодо їх виконання;
- пакетів тестових завдань для самоконтролю, тестування із автоматизованою перевіркою результатів, тестування із перевіркою викладачем;
- дистанційного курсу, який об'єднує вищеназвані веб-ресурси навчальної програми єдиним педагогічним сценарієм.

3.4. Веб-ресурси дисципліни створюються, накопичуються, зберігаються і передаються у текстовому, графічному, аудіо- та відео-форматі.

3.5. Для забезпечення навчання здобувачів вищої освіти за дистанційною формою Університет може створювати власні веб-ресурси або використовувати веб-ресурси сторонніх розробників (юридичних або фізичних осіб) на договірній основі.

3.6. Вимоги до веб-ресурсів, порядок їх створення, оновлення, використання захисту і зберігання розробляє ЦВІТ.

3.7. Доступ до веб-ресурсів навчальної програми має бути авторизованим, що передбачає процедуру аутентифікації користувачів і їх авторизацію. Рівні доступу до веб-ресурсів визначаються ролями користувачів в освітньому процесі (здобувачі вищої освіти, науково-педагогічні працівники, адміністративно-управлінський, інженерно-технічний, допоміжний персонал).

3.8. Авторизований доступ до веб-ресурсів здійснюється за допомогою стандартного Інтернет-браузера, при цьому веб-ресурси мають бути доступними як через локальну мережу Університету, так і через Інтернет.

3.9. Системотехнічне забезпечення дистанційного навчання:

- апаратні засоби (мережеве обладнання, джерела безперебійного живлення, сервери, персональні комп'ютери, обладнання для відеоконференцз'язку тощо) мають забезпечувати розроблення і використання веб-ресурсів навчального призначення, управління освітнім процесом і всі види взаємодії між викладачами та здобувачами у синхронному (on-line) і асинхронному (off-line) режимах;

- телекомунікаційне забезпечення має бути достатнім для організації освітнього процесу за всіма видами освітньої діяльності з безперебійним цілодобовим доступом до веб-ресурсів; кількість і пропускна здатність телекомунікаційних каналів мають забезпечувати доступ усім здобувачам вищої освіти (гранична чисельність здобувачів вищої освіти визначається ліцензійним обсягом заочної форми навчання за відповідними спеціальностями) до вебресурсів і веб-сервісів, необхідних для реалізації освітнього процесу у синхронному та асинхронному режимах.

3.10. Навчання здобувачів вищої освіти у рамках дистанційної освіти здійснюється за рахунок коштів:

- замовника освітніх послуг (фізичної або юридичної особи) як на території України, так і за її межами;

- грантів національних та міжнародних організацій;
- добровільних внесків і пожертвувань;
- інших надходжень, що не заборонені чинним законодавством.

3.11. Фінансові відносини між Університетом та іншими установами, організаціями, підприємствами, які є замовниками освітніх послуг за програмами післядипломної освіти для свого персоналу, здійснюються відповідно до двосторонніх або багатосторонніх договорів.

4. Учасники освітнього процесу

4.1. Учасниками освітнього процесу, що відбувається за дистанційною формою навчання, є:

- науково-педагогічні та педагогічні працівники (викладачі, методисти, далі за текстом – викладачі) кафедр (навчальних підрозділів), що забезпечують освітній процес, а також інженерно-технічний та допоміжний персонал (системні адміністратори, програмісти та інші фахівці з інформаційних технологій, адміністратори дистанційного навчання, інженерно-технічні працівники, методисти, лаборанти тощо, далі за текстом – персонал);
- особи, що навчаються (здобувачі вищої освіти, учні, далі за текстом – здобувачі).

4.2. Викладачі, що забезпечують освітній процес за дистанційною формою, повинні мати необхідний кваліфікаційний рівень із технологій дистанційного навчання.

4.3. Штатна чисельність працівників кафедри, які забезпечують освітній процес, обсяг часу, що відведений викладачам для проведення навчальних занять кожного виду, визначаються відповідними нормативами, що затверджуються ректором університету.

4.4. Робочий час педагогічних та науково-педагогічних працівників, що забезпечують дистанційне навчання, для виконання навчальних, методичних,

наукових, організаційних та інших робіт не повинен перевищувати річний робочий час, що визначений Кодексом законів України про працю. Облік навчальної та методичної роботи, яку виконують науково-педагогічні (педагогічні) працівники при організації освітнього процесу за дистанційною формою навчання, здійснюється відповідно до чинних норм, розроблених МОН України.

4.5. Навчатися в Університеті за дистанційною формою або за дистанційною, що поєднана з іншими формами, мають право громадяни України, іноземні громадяни та особи без громадянства відповідно до чинного законодавства та міжнародних угод. Умови приймання на навчання за дистанційною формою визначаються Міністерством освіти і науки України.

4.6. Термін навчання за дистанційною формою визначається державними стандартами освіти та індивідуальними навчальними планами, які розробляються здобувачами за допомогою науково-педагогічних працівників відповідних кафедр з урахуванням реальних можливостей виконання навчальних, навчально-виробничих та освітньо-професійних програм у певні строки.

4.7. Права та обов'язки учасників освітнього процесу.

4.7.1. Здобувачами, які навчаються за дистанційною формою навчання, можуть бути громадяни України, іноземні громадяни та особи без громадянства, що знаходяться на території України на законних підставах або за її межами.

4.7.2. Прийом на дистанційне навчання здійснюється згідно з Правилами прийому до Університету.

4.7.3. Додатковими вимогами до здобувачів, які навчаються за дистанційною формою навчання, є: наявність постійного доступу до Інтернет та веб-серверів, які забезпечують участь в освітньому процесі в синхронному і асинхронному режимах; уміння користуватися сучасними інформаційними

та комунікаційними технологіями на рівні, що забезпечує ефективність навчання з використанням технологій дистанційного навчання.

4.7.4. Опрацьовуючи дистанційні курси, здобувач сам визначає місце, час та темп роботи.

4.7.5. Календарний план вивчення дисципліни, в якому визначено перелік навчальних доручень і рекомендовані терміни їх виконання, надається здобувачу як орієнтир для розроблення індивідуального плану.

4.7.6. Усі види освітньої діяльності здійснюються за допомогою педагогічного спілкування науково-педагогічного працівника (або тьютора) зі здобувачами з використанням електронних засобів зв'язку або прямого контакту в Університеті (з ініціативи здобувача); самостійної роботи здобувача із засобами навчання.

4.7.7. Випускникам Університету, які успішно закінчили повний курс навчання за дистанційною формою і пройшли державну атестацію, видаються документи державного зразка про освіту.

4.7.8. Штатна чисельність працівників, що забезпечують освітній процес, обсяг часу, що відведений викладачам для проведення навчальних занять кожного виду, визначаються відповідними нормативами.

4.7.9. Викладачі відповідно до своїх посадових обов'язків забезпечують:

- розроблення документів планування освітнього процесу;
- розроблення і своєчасне оновлення змістового, дидактичного та методичного наповнення веб-ресурсів навчальної програми;
- реалізацію навчальних заходів, передбачених навчальною програмою, включаючи консультації, семінари, дискусії, лекції тощо, як у синхронному, так і асинхронному режимах з використанням графічного, аудіо- та відео-форматів;
- індивідуалізацію освітнього процесу шляхом вчасної адаптації педагогічного сценарію та підвищення мотивації здобувача;
- проведення контрольних заходів;

- консультування здобувачів під час навчання, підготовки індивідуальних завдань та випускових робіт;
- своєчасну та якісну методичну допомогу здобувачам;
- безперервний зворотній зв'язок із здобувачами.

4.7.10. Викладачі мають право забезпечувати освітній процес за технологіями дистанційного навчання, перебуваючи у будь-якому місці України або за її межами, у разі наявності якісного телекомунікаційного зв'язку.

4.7.11. Адміністративно-управлінський персонал здійснює координування дій усіх структурних підрозділів, які забезпечують освітній процес із використанням технологій дистанційного навчання щодо якісного, своєчасного надання освітніх послуг; моніторинг якості організації освітнього процесу за дистанційною формою та результатів навчання здобувачів; контроль за рівнем нормативно-правового, організаційного, науково-методичного, кадрового, системотехнічного та фінансового забезпечення дистанційного навчання.

4.7.12. Інженерно-технічний персонал здійснює: безперебійне функціонування апаратних засобів, телекомунікаційного і програмного забезпечення; розроблення і оновлення веб-ресурсів у програмному забезпеченні платформи дистанційного навчання; розроблення додаткових елементів програмного забезпечення; підтримку високої якості інформаційнокомунікаційної складової веб-ресурсів освітніх програм, цілодобовий доступ до всіх веб-ресурсів та відповідних веб-серверів; своєчасне надання учасникам освітнього процесу доступу до веб-серверів, що забезпечують проведення навчальних занять у синхронному режимі; консультування всіх учасників освітнього процесу щодо використання автоматизованої системи управління; здійснення заходів щодо збереження і надійного захисту всіх інформаційних ресурсів; інші заходи, яких вимагає постійна технологічна підтримка дистанційного навчання.

4.7.13. Допоміжний персонал забезпечує ведення документації, необхідної для нормативно-правового та організаційного забезпечення дистанційного навчання в університеті; своєчасну взаємодію між здобувачами та науковопедагогічними працівниками; ведення листування зі здобувачами та надання їм організаційної допомоги; контроль за виконанням здобувачами графіку освітнього процесу; участь у наборі здобувачів, проведенні маркетингових досліджень та PR-заходів.

5. Міжнародне співробітництво у сфері дистанційного навчання

5.1. Головними напрямками міжнародного співробітництва у сфері дистанційного навчання для навчальних підрозділів Університету є:

- участь у проектах і програмах, що спрямовані на входження системи дистанційного навчання України у світову освітню систему з урахуванням національних інтересів і здобутків вітчизняної освіти, зокрема створення міжнародних віртуальних університетів, до складу яких входять навчальні заклади різних країн;
- участь у проектах і програмах інтегрування національних телекомунікаційних мереж, що задіяні у дистанційному навчанні, у європейські та світові науково-освітні телекомунікаційні мережі;
- проведення спільних наукових досліджень щодо розвитку технологій дистанційного навчання;
- участь у розробленні міжнародних стандартів на технології дистанційного навчання;
- надання послуг, пов'язаних із здобуттям освіти за технологіями дистанційного навчання, іноземним громадянам;
- відрядження за кордон педагогічних, науково-педагогічних працівників та інших фахівців з метою підвищення кваліфікації з дистанційного навчання відповідно до міжнародних договорів України, а також прямих договорів навчальних закладів з іноземними партнерами.

5.2. Підрозділи Університету мають право здійснювати міжнародне співробітництво у сфері дистанційного навчання, укладати відповідні договори, встановлювати прямі зв'язки з навчальними закладами іноземних держав, міжнародними організаціями, фондами тощо відповідно до чинного законодавства.